Газета колективу Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова

Молодий медик

№5, травень 2018 р.

Яким чином діяти і як йти далі

На ці питання для акушерства та гінекології в Україні давала відповідь конференція «Сучасні аспекти збереження та відновлення здоров'я жінки»

Конференція «Сучасні аспекти збереження та відновлення здоров'я жінки», проведення якої у ВНМУ вже стало традиційним, зібрала 445 учасників з України, Молодови, Білорусі, Азейбарждану, Росії, Польщі та Германії.

Присвячена вона була вирішенню найактуальніших проблем пренатальної допомоги в Україні й проходила 10-11 травня у новому корпусі університету. Таким інтернаціональним склад її учасників, за словами професора кафедри акушерства та гінекології №1, д.мед.н, Дмитра Геннадійовича Конькова, був вперше.

Учасники форуму представили 125 доповідей, провели чотири майстер-класи та узяли участь у двох сателітних симпозіумах.

Доповідачі порушували питання з невідкладних станів у акушерстві та гінекології, таких як невиношування вагітності, передчасні пологи, екстрагенітальна патологія та вагітність, кровотечі під час вагітності, кесарський розтин. Обговорювались ендоскопічна малоінвазивна хірургія, основи клінічного менеджменту стосовно зниження материнської та малюкової захворюваності та смертності; питання ендокринної гінекології, безпліддя, репродуктивного здоров'я, патології тіла та шийки матки й онкогінекології.

Окрім майстер-класів, було проведено й два тренінг-класи з важкої прееклампсії та важкої післяродової кровотечі. Тьютерами на них, тобто, фактично, гібридними манекенами, які симулювали хворих у режимі реального часу, були студенти II-V курсів ВНМУ.

Родзинкою конференції стала секція «Клінічний випадок», яка проводилась вперше в Україні на конференціях з акушерства та гінекології. Тут про найцікавіші та найскладніші випадки зі своєї практики, які не вписуються у стандартні протоколи та накази, доповідали 15 практичних лікарів із різних регіонів України, ділилися своїм практичним досвідом.

На питання, що робити, якщо випадок не вписується у наказ, інструкцію, протокол, Дмитро Геннадійович відповідає, що потрібно звертатись за порадою до колег, у яких подібні випадки були:

– Потрібно кликати на допомогу – ми спілкуємось, знаходимось у єдиному просторі, і якщо ми знаємо, що у певного лікаря вже був схожий клінічний випадок, то повинні звертатись або і просто звертатись за порадою до колег. На питання, яким чином діяти і як саме йти далі, покращуючи допомогу з акушерства та гінекології в Україні, і відповідала наша конференція. Ми спілкувалися, обговорювали, вели достатньо цікаві дискусії, деякі з яких тривали понад 20 хвилин від повного несприйняття тієї інформації, яка є, до порозуміння, – говорить Дмитро Коньков.

На науковому зібранні була представлена і книжка «Клінічні випадки у акушерстві та гінекології» (Clinical cases in Obstetrics and Gynecology), яка вже пройшла затвердження Вченої радою ВНМУ. За словами професора Конькова, книжка допоможе підготуватися до здачі практично-орієнтованих іспитів в Україні та за кордоном, де прийнято вчитись через клінічні випадки.

– Кейси на державний екзамен для студентів ВНМУ ми узяли з цієї книжки, щоб наші лікарі могли підготуватись за новими клінічними протоколами та за даними доказової медицини, - говорить професор.

Разом із Вінницьким національним медичним університетом організаторами конференції виступили ГО «Асоціація акушерів-гінекологів України»; ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України»; ГО «Українська асоціація медичних освітніх симуляційних технологій».

Спілкувалась Вікторія Родінкова

Перший крок у науку зробили автори майже 700 тез

Із 18 по 20 квітня у Вінницькому національному медичному університеті проходила XV Міжнародна наукова конференція студентів та молодих вчених «Перший крок у науку - 2018», на якій зібралися представники вищих медичних навчальних закладів Вінниці, Львова, Полтави, Чернівців, Одеси, Харкова, Запоріжжя, Житомира та інших міст.

Учасники конференції представили 684 тези на теми, присвячені різним галузям медичної науки, у першу чергу - стоматології, хірургії та гастроентерології, а також відвідали змістовні та цікаві майстер-класи.

Відзначилася конференція ще однією важливою для студентства ВНМУ подією.

- Це був мій останній рік на посаді голови Студентського наукового товариства, тому для мене ця конференція була дуже хвилююча та відповідальна. А одразу після пленарного засідання 20 квітня було обрано шляхом голосування нового голову Ради СНТ – ініціативного, працьовитого та креативного Владислава Жебелєва, студента другого курсу медичного факультету №1, – повідомила вже екс-голова СНТ, студентка шостого курсу Тетяна Секрет.

А під час церемонії закриття конференції були відзначені найактивніші студентські наукові гуртки ВНМУ.

Організатори форуму висловлюють подяку адміністрації ВНМУ, профкому студентів, комп`ютерному відділу та організації Progress за допомогу в проведенні конференції.

ММ

Студенти ВНМУ допомагають зберігати життя українців

На базі Навчального Центру курсу ТЕСС майбутні лікарі проводять тренінги з домедичної допомоги та невідкладних станів

На питання, яка професія найважливіша, кожен відповідає по-різному. Якщо запитати, яка найважча й напруженіша, мабуть, в першу чергу, назвали б важкі «чоловічі» спеціальності: пожежників, рятувальників, поліцейських чи військових. Найбільш обізнаними назвуть учених, усіх працівників розумової праці. Але існують люди, робота яких об`єднує всі названі характеристики. Справа їхнього життя – найнеобхідніше, найважче, найвідповідальніше, що вимагає постійного вдосконалення. Це люди, перед якими стоять найважливіші завдання: розпізнавати на ранньому етапі, попереджати та лікувати хвороби, забезпечувати збереження й зміцнення здоров`я та працездатності людей, порятунок життя. І люди ці – лікарі.

Ми не лікарі, ми тільки вчимося. У цьому нам допомагають не лише викладачі університету, а й невеликий досвід роботи у 44-му Навчальному Центрі (Вінницький осередок). Із 2015 року цей Центр, в рамках проекту EMSA Ukraine, є офіційним представником курсу ТЕСС в Україні, який здійснює підготовку працівників військових збройних структур та служб швидкого реагування.

Головна мета діяльності Центру – зберегти якомога більше життів. Для цього нам потрібно сприяти становленню професійної армії, спеціальних служб реагування та свідомого

громадянського суспільства. Наш навчальний центр об'єднує спеціалістів із різних сфер діяльності, необхідних для досягнення цієї мети: перша допомога, тактика, виживання в екстремальних умовах. Інструктори постійно вдосконалюють свій професійний рівень, розвивають навички комунікації.

Серед студентів нашого університету інструкторами з домедичної допомоги є Бенцак Роман (4 курс, 11А група, лікувальна справа), який одночасно є очільником 44-го Навчального Центру Вінницького осередку, та Філіппова Олена (4 курс, 11А група, лікувальна справа), Гаврилюк Дмитро (5 курс, лікувальна справа), Олійник Роман (4 курс, 3А група, лікувальна справа), Шишковський Денис (4 курс, лікувальна справа), Опанасенко Тетяна (4 курс, 3А група, лікувальна справа). Завдяки ним знання з невідкладної допомоги на догоспітальному етапі здобули працівники таких структур:

Патрульна поліція міст: Харків, Кропивницький, Лисичанськ, Полтава, Луганськ, Вінниця, Одеса, Сєвєродонецьк, Рубіжне, Рівне, Миколаїв.

Апеляційний суд Вінницької області, Головне управління Національної поліції Вінницької області, Харківський університет внутрішніх справ.

Також інструктори проводять курси щодо невідкладних станів в педіатрії як для медичних працівників, так і для працівників галузі освіти та батьківської громади.

Лікар, на наш погляд, – це унікальна людина, яка має особливий склад розуму, незвичний погляд на світ. Він набагато ширший, ніж у інших людей, набагато багатший. Навчання у ВНМУ та досвід роботи у тренінговому центрі дають нам не тільки знання, а й колосальний позитивний досвід – професійний, соціальний, життєвий.

Філіппова Олена,
4 курс, 11А група

Завершено будівництво бібліотеки університету: від зародження ідеї до її втілення

Період змін завжди нелегкий, нові очікування приносять і надії на краще, і задоволення, і, безумовно, - проблеми та хвилювання. Для працівників бібліотеки такий період розпочався ще в 1988 році, коли ректор (тоді ще інституту) Василь Максимович Мороз вирішив удосконалити матеріальну базу університету, яка включала будівництво навчального корпусу з актовим залом на 700 місць та бібліотекою. Василь Максимович розумів, що зростаючі потреби студентів та науковців вимагають не лише збільшення площі для аудиторій та кафедр, але й створення бібліотеки нового типу, розширення зон обслуговування, впровадження нових форм роботи. Нелегкий шлях до затвердження проекту пройшли ректор В. М. Мороз і головний інженер Б. М. Тараканов. Доводилося неодноразово переконувати різні органи влади від Вінницького міськвиконкому до Міністерства охорони здоров'я та Ради Міністрів УРСР в необхідності будівництва нового приміщення для покращення умов навчання. В результаті кропіткої роботи 24 жовтня 1988 р. рішенням міськвиконкому була відведена земельна ділянка під будівництво, наступного року Київський проектний інститут розробив техніко-економічний розрахунок, який 8 травня 1990 р. був затверджений Постановою Ради Міністрів УРСР. Розроблений проект вписувався в архітектуру всього університету, а специфіка приміщень відповідала потребам студентської та наукової спільноти університету. Приміщення бібліотеки розроблялося за індивідуальним проектом, враховуючи пропозиції завідувача бібліотеки Л. В. Маєвської. Завдання було не з легких, досвіду бракувало (не так уже й часто будувалися в той час бібліотеки). Тож 1991 року будівництво розпочалося, проте проблеми не закінчилися у країні настала важка економічна криза. Через 2 роки припинилося державне фінансування і будівництво надалі продовжувалося за рахунок університетських асигнувань.

Довгий десяток років працівники бібліотеки, прямуючи алеєю університету на роботу, позирали на розпочате будівництво, і уже почали дещо втрачати надію на втілення своїх мрій. Проте не втрачав надію Василь Максимович, який завдяки своїй наполегливості та впевненості сьогодні уже завершує будівництво.

Звичайно, від часу створення проекту пройшли роки і змінилися вимоги до обслуговування читачів, уявлення про зручність та комфорт, структуру бібліотеки. Тож сьогодні доводилося на стадії будівництва ухвалювати конструктивні рішення і вносити зміни у попередній план. В цих питаннях потрібно завдячувати нашим «головним будівничим» – головному інженеру Дяченко Наталії Юріївні та виконробу Гаврилєнку Миколі Володимировичу. Мабуть, нелегко їм було вносити зміни в проект, щоб задовільнити «забаганки» надокучливого ректора. Але з їхнього боку було розуміння і поступливість. А завдяки професійному підходу Прохорова Олега Дмитровича та Зорича Миколи Дмитровича, які завжди відгукувалися на неодноразові звернення директора та інженера бібліотеки у ній була створена потужна інтернет-мережа з окремим потужним сервером.

Створення моделі нової бібліотеки продовжила Шпукал Леся Іванівна, яка очолювала бібліотеку впродовж 2003-2014 рр. Вона збирала інформацію по сторінках видань, вивчала матеріали про зарубіжні бібліотеки, опиралася на власний досвід. Леся Іванівна жила новою бібліотекою, проте їй не судилося втілити своє бачення. Світла їй пам›ять.

Сьогодні будівництво бібліотеки майже завершено. Якою ж вона буде для наших читачів? Насамперед, відповідно до сучасних тенденцій, бібліотека надаватиме відкритий доступ до інформації: документальних фондів, електронних видань та світових ресурсів. Для цього створено комплекс читальних залів та абонементів. Великий читальний зал на 200 місць враховує індивідуальні потреби читачів в роботі з літературою, оскільки оснащений двомісними та одномісними столами.

Початок.Закінчення на 4-й стор.

«Серце до серця»

Із другого по двадцять друге квітня у Вінниці проходила XIII акція Всеукраїнського благодійного фонду "Серце до серця" "Почуй світ". Цього року вона була присвячена підтримці дітей з порушенням слуху. Традиційно тисячі волонтерів по всій Україні приєдналися до різноманітних заходів та збирали кошти на закупівлю медичного обладнання. Долучилися до акції і студенти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Символічним початком акції став благодійний забіг дітей з аутизмом, адже вони та їхні батьки, як ніхто інший, розуміють проблеми з якими стикаються діти з різними вадами у нашій країні. Завершився забіг традиційним флешмобом «Живе серце», в якому взяли участь школярі, діти з аутизмом, представники громадських організацій, працівники сектору ювенальної превенції Вінницького відділу поліції та студенти ВНМУ ім. М.І.Пирогова Гладкевич Тетяна, Вдовиченко Ірина, Юрій Штін, Лілія Грищук.

Коли діти біля Вежі Артинова вишикувалися у формі серця, усі обійнялися та почали синхронно присідати. У цей момент на площі з'явився дуже комунікабельний пес, який бігав по периметру "серця", лащився до дітвори, а ті обіймали

хвостатого.

На завершення акції, 22 квітня, на Європейській площі у Вінниці пройшов міський етап XIII Всеукраїнської благодійної акції «Серце до Серця» «Почуй світ».

Біля Вежі виступали дитячі та дорослі колективи, на столиках поруч проводили аукціон-виставку, де можна було придбати дитячі вироби. Зібрані кошти пішли на закупівлю медобладнання для дітей з порушеннями слуху.

Пізніше тут відбулися майстер-класи з зумби, мови жестів, створення свічок, петриківського розпису, оригамі.

ММ

Завершено будівництво бібліотеки університету: від зародження ідеї до втілення

Закінчення. Початок на 3-й стор.

Окремо у бібліотеці створена зона для колективної роботи, яка допоможе читачам працювати групами. Проте це не буде звичайний традиційний зал, до якого звикли наші студенти. Адже облаштовані також комп›ютерні місця, які дадуть можливість одночасно працювати як з друкованими виданнями, так і з електронною інформацією.

Проте доступ до комп›ютерів на цьому не обмежується. До послуг користувачів функціонуватиме інтернет-зал на 50 робочих місць, де буде можливість працювати зі світовими інформаційними інтернет-ресурсами. Тут працівники інформаційно-бібліографічного відділу надаватимуть також консультаційну допомогу щодо тематичного пошуку літератури, інформації про наукометричні бази даних, ведення інституційного репозитарію та ін.

Для роботи з літературою іноземними мовами організовано окремий відділ, до якого входять абонемент, читальний зал і книгосховище. Такий комплекс сприятиме органічному обслуговуванню не тільки англомовних студентів, але й всіх, хто володіє англійською, польською, німецькою мовами. Сьогодні фонд цього відділу нараховує 18000 прим. видань. Просторий відділ та близьке розміщення фонду забезпечить зручність для масової видачі підручників студентам. У читальному залі також будуть облаштовані місця для групової роботи, що, з нашого досвіду, іноземні студенти так полюбляють. Вони, безумовно, оцінять перевагу нових умов порівняно з існуючими.

Для тих, хто віддає перевагу одноосібності та цілковитій тиші, пропонуються кімнати для індивідуальної роботи. Скористатися цією можливістю зможуть науковці, студенти, а також групи студентів, які потребують активного і бурхливого обговорення навчальних тем або ж власних питань і проблем. Модульні столики дозволять читачам розміститися на власний смак, наявність комп›ютера розширить можливість у роботі, а при бажанні гаряча філіжанка кави створить домашній затишок.

Ретельно відбирається література до відділу наукового абонементу, яка буде доступна читачу додому. При цьому відділі ефективно функціонуватиме книгосховище, оснащене сучасними пересувними стелажами. Місткість стелажів та економія площі дозволять впорядкувати і належним чином зберігати фонд, загальна кількість якого сягає понад пів мільйона примірників. Фонд підручників, найбільш популярний серед студентів, розміщено на І поверсі в просторому залі, що створює певні зручності при їх отриманні.

Бібліотека проводить плідну діяльність з питань краєзнавчої медицини. Ця тема є цікавою для кафедр, викладачів, студентів та університету в цілому. Зараз проводиться активна робота виокремлення цієї літератури з основного фонду. Тому буде створена окрема кімната для роботи з цими виданнями. У вільному доступі кожен читач зможе власноруч або з допомогою працівника бібліотеки відшукати цікаву і потрібну інформацію та перегорнути сторінки у зручних кріслах невеликого спеціально створеного читального залу. Пропонуватися також будуть теки із цінними сканованими матеріалами, віднайденими в архівах Вінницької області, університету, інших бібліотеках України та переданими родинами відомих осіб, причетних до університету та медицини Вінниччини.

Найбільшою гордістю бібліотеки є фонд видань XVIII – XX століть. Доторкнутися до цих історичних джерел буде можливість у відділі рідкісних і цінних видань. Спеціальні шафи забезпечать зберігання фонду, комплект книжкових вітрин сприятимуть розкриттю та популяризації надбань завдяки періодичним змінам експозицій. Тут же, в читацькій зоні, можна без обмежень познайомитися не тільки із старовинними виданнями, але й з колекціями видатних медиків, які довірили свій спадок університету і який зберігає бібліотека.

Розширенню поля міжособового спілкування сприятиме відділ культурно-просвітницької роботи із художнім абонементом. Гуртки «Літературна вежа», «Що? Де? Коли?», польської мови із сьогоднішньої тісної кімнати перейдуть на простору світлу терасу. Свої засідання і чаювання будуть проводити за великим модульним столом у зручних кріслах, відпочити зможуть на комфортних диванчиках і розслабитися після важкого навчального дня на сучасних молодіжних кріслах-мішках. Ці зручності призначені і для тих, хто відвідує абонемент художньої літератури. Тепер любителі художнього жанру не залежні від бібліотекаря. Вільний доступ до всього фонду розширить діапазон пошуку. Тож, вибравши цікаву книгу чи журнал, можна не поспішати додому, а зручно вмостившись на облюбоване місце, зануритися в цікаву історію. Працівники відділу будуть раді всім, хто прагне спілкування та бажає відвідувати літературні вечори і різні засідання.

Комфортні умови роботи створені також для працівників внутрішніх відділів, які не працюють безпосередньо з читачами, але робота спрямована на їх інформаційне забезпечення. Просторі кабінети директора та його заступника забезпечать необхідні умови для управлінської роботи та прийому відвідувачів; відділ методичної роботи на правах методичного центру бібліотек ВНЗ м. Вінниці удосконалить співпрацю з колегами; зручність робочих місць відділів комплектування та наукової обробки документів забезпечать ефективність у роботі. Виділена кімната для обіду та відпочинку покращить побутові умови кожного працівника.

Естетичний вигляд приміщення створює особливу атмосферу. Кольорова гама кожного поверху має власне «обличчя»: стіни пофарбовані нестандартно - жовті, оливкові, персикові. Просторі аванзали на кожному поверсі, зона рекреації на 3-му поверсі будуть умебльовані зручними диванчиками. На 2-й та 3-й поверхи читачі потраплятимуть парадними сходами або пасажирським ліфтом. Всі три поверхи із цокольним поєднані вантажним ліфтом, що скоротить час доставки літератури читачам та значно полегшить фізичну працю бібліотекарів. Внутрішній вигляд приміщення кожен зможе оцінити, відвідавши бібліотеку.

Нове приміщення, в яке невдовзі переміститься бібліотека, свідчить про турботу керівництва університету в особі ректора Василя Максимовича Мороза про студентів і професорсько-викладацький склад, розвиток науки і вдосконалення навчального процесу, а також довіру до бібліотеки як складової частини університетської діяльності. Висловлюємо вдячність за розуміння і підтримку. Ми, в свою чергу, будемо прагнути виправдати всі сподівання і створимо бібліотечний простір, зручний та привабливий для читачів.

Директор бібліотеки
Неліна Кравчук

«Лікарська гекатомба» Анатолія Давидюка

У Вінницькій обласній науковій бібліотеці ім. К. А. Тімірязєва презентували видання «Лікарська гекатомба. Репресоване покоління». Автор книжки – Анатолій Трохимович Давидюк, доктор історичних наук, професор, колишній завідувач кафедри суспільних наук ВНМУ ім. М. І. Пирогова.

Науковець досліджував проблеми суспільно-політичної активності робітничого класу України у 20-30 рр. XX століття; політичні репресії в Україні радянської доби; питання історико-краєзнавчої тематики Східного Поділля та історії ВНМУ ім. М. І. Пирогова. Його остання праця, книга «Лікарська гекатомба. Репресоване покоління», збереглася у рукописі. І лише у 2017 році побачила світ за сприяння Вінницької обласної державної адміністрації та Вінницької обласної Ради, а також завдяки клопотанню небайдужих людей.

Видання висвітлює політичні репресії в Україні й, зокрема, на Вінниччині в 20-50-х рр. XX ст. та трагічні долі людей найгуманнішої професії – лікарів, викладачів, студентів і співробітників Вінницького медичного інституту, які стали жертвами системи. У розділі «Вінницький мединститут в роки війни 1941-1945 рр.» висвітлюється діяльність навчального закладу в роки нацистської окупації та долі викладачів, співробітників, студентів.

Книга містить розділи: «Парії світлого майбутнього» (репресії студентів Вінницького медичного інституту 20–30-х років XX ст.); «Гехалуц: міфи і реальність (про вигадану спецслужбами сіоністську організацію»; «Розправа» (про трагічну долю талановитого вченого, професора Вінницького медичного інституту Я. Л. Лейбовича). У кінці кожного розділу є список використаних автором джерел. Видання також вміщує додатки: дослідження автора «Богдан Хмельницький – образ державотворця самостійної незалежної України в творчості Д. Донцова» та віднайдені істориком Костянтином Завальнюком архівні документи про професора, доктора медичних наук, завідувача кафедри патологічної анатомії, за сумісництвом – завідувача кафедри гістології Вінницького медичного інституту Григорія Степановича Махулька-Горбацевича.

Викладені факти вражають. Причини арештів були надуманими, а вироки необґрунтованими. Засобами фізичного й морального тиску слідчі «вибивали» зізнання у нещасних жертв. Серед розстріляних, про яких йдеться в книзі, – викладачі, студенти Вінницького медичного інституту: Я. Л. Лейбович, професор; В. А. Кемень, завідувач неврологічної поліклініки інституту; М. О. Василець, в. о. директора (1937–1938); Ася Райзман, студентка 4-го курсу; О. Я. Пивовинський, викладач кафедри анатомії та багато інших.

О. П. Смолянська, директор Вінницького вечірнього виробничого медичного інституту (1933) та стаціонарного державного медичного інституту (1934–1937), яка намагалася захистити науковців та студентів, сама була заарештована 03.10.1937 р. Звинувачена за статтею 54-12 КК УРСР, засуджена як дружина зрадника Батьківщини. За постановою Особливої Наради НКВС СРСР від 27.12.1955 р. ув'язнена на вісім років виправно-трудових робіт.

Брилліант Г. Д., директор Вінницького державного медичного інституту (1937) був арештований 27 липня 1937 року. Звинувачений за статтями 54-7, 20-54-8, 54-11, КК УРСР. За вироком Верховного Суду СРСР 16 жовтня 1937 року засуджений на 20 років виправно-трудових робіт з позбавленням громадянських прав на п`ять років із конфіскацією всього особистого майна. Покарання відбував у Норильському таборі, куди прибув 15.08.1939 р. Помер в тюремній лікарні Александровської тюрми МДБ СРСР внаслідок гострої серцевої недостатності…

Науковець і патріот Анатолій Давидюк щиро вболівав за долю України, доклав великих зусиль для відображення її правдивої історії, правдивого життєпису особистостей. Розповідав, що йому телефонували, погрожували щодо його досліджень, але вчений продовжував писати… Професор трагічно загинув в автомобільній катастрофі 11 жовтня 2002 року.

Про видання та його автора розповідали упорядники книги: К. В. Завальнюк, В. Х. Шпак-Мельник, М. С. Мельник. С. Василюк; директор Департаменту інформаційної

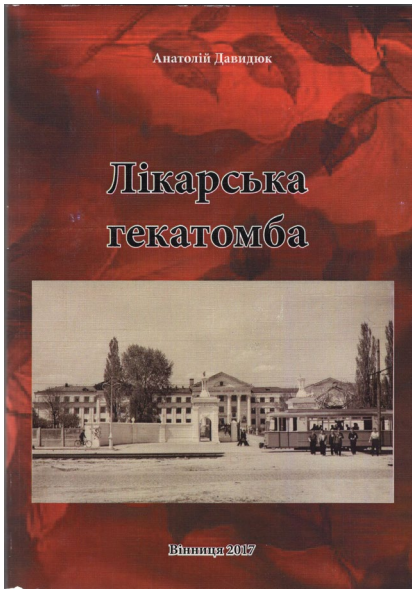

діяльності та комунікацій з громадськістю Вінницької облдержадміністрації; В. Барцьось, історик, депутат Вінницької обласної ради; О. Струкевич, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри філології та гуманітарних наук Вінницької академії неперервної освіти. Були присутні також історики, краєзнавці, викладачі та студенти Вінницького медичного коледжу, представники національно-патріотичних організацій, представники ЗМІ, працівники бібліотеки Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

Багато теплих слів на адресу автора висловили його колишній колега Сергій Леонідович Калитко, кандидат історичних наук, науковець Вінницького державного педагогічного університету; науковці ВНМУ ім. М. І. Пирогова: Світлана Леонідівна Трухманова, доцент, кандидат історичних наук, Станіслав Іванович Рудавка, професор кафедри філософії та суспільних наук; Тетяна Анатоліївна Давидюк, лікар, донька покійного професора А. Т. Давидюка.

Звучали літературні поезії Світлани Травневої, поетеси; музичні вітання від Надії Кушнір, лауреата Всеукраїнського дитячо-юнацького фестивалю мистецтв «Сурми звитяги».

Книга «Лікарська гекатомба. Репресоване покоління» читається на одному подиху. Наклад видання, на жаль, мізерний – всього 300 примірників. Один примірник є у фонді бібліотеки університету.

Ольга Юрчишина, завідувач сектору краєзнавчих видань бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова

Про небезпеку алкоголю для здоров`я говорили на науково-практичній конференції

Щоб послухати про шкідливий вплив на здоров'я людини вживання алкоголю, в актовій залі Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова зібралася студентська молодь, викладачі та співробітники вузу. В рамках науково-практичної конференції, організованої кафедрою філософії та суспільних наук і деканатами університету, своїм поглядом на проблему алкоголізму поділилися вчені-теоретики і практики кафедр акушерства і гінекології №, хірургії №1, педіатрії №2, пропедевтики внутрішньої медицини; психіатрії, наркології та психотерапії.

На сучасному етапі розвитку людського суспільства, зазначив в доповіді кандидат економічних наук, професор кафедри філософії та суспільних наук Станіслав Іванович Рудавка, вкрай гострою медико-соціальною проблемою є проблема поширення алкоголізму. В цілому у світі з цієї причини щороку помирають 3,3 млн. осіб, що становить 5,9% всіх випадків смерті та 5,1% глобального тягаря хвороб. Від алкогольної залежності на планеті страждають 240 млн. осіб. Серед чоловіків цей показник становить 7,8%, серед жінок 1,5%. Соціально-економічні збитки від зловживання алкоголем у світі оцінюються у 2-5% ВВП і становлять 210-265 млрд. доларів.

Найвищі рівні зловживання алкоголем реєструються в Європі та Америці. В Європі 6,3% смертей пов'язані з алкоголізмом, а щорічні збитки від цього складають 125-300 млрд. євро, у США - 220 млрд. доларів.

За офіційною статистикою, в Україні майже 1 млн. осіб страждають на хронічний алкоголізм, від якого щороку помирає 40 тис. осіб. Тривалість життя від алкогольного ґенезу на 20 років менша загальної тривалості життя в Україні. Соціальні збитки від хвороб, пов'язаних з вживанням алкоголю, серед економічно активного населення України в 2015 р. досягли майже 200 тисяч втрачених років життя. Алкоголь є головним чинником ризику здоров'я серед молоді, підростаючого покоління. Щотижня вживають алкоголь майже 22 % 11-річних українців, близько 32% 13-річних та 52,7% 15-річних. Вживають алкоголь 68% хлопців і 64% дівчат.

За даними ВООЗ, Україна входить до п'ятірки країн з найбільшою кількістю споживання алкоголю на душу населення. За рік на одну особу припадає 15 л алкоголю, а згідно з стандартами ВООЗ споживання за рік понад 8 л чистого спирту на душу населення веде до деградації нації. Регулярно вживають спиртні напої 70% чоловіків, 50% жінок, а серед молоді віком від 18 до 29 років 28% - любителі спиртного. В країні 2/3 студентів і кожний другий випускник школи вживають алкогольні напої декілька разів протягом тижня.

Не може не викликати занепокоєння, що населення України витрачає на придбання алкогольних напоїв більше, ніж на хліб і молоко. За 9 місяців 2017 р. українці витратили на покупку хлібобулочних виробів 6,06 млрд. грн, молока та молочних продуктів – 10,52 млрд. грн, а на алкогольні напої 27,23млрд. грн.

У вирішенні проблеми алкоголізму в Україні вкрай важливим є зменшення споживання алкоголю вже сьогодні. Доведено, що зниження рівня вживання спиртного на 10% призводить до зниження пов'язаної з алкоголем смертності серед чоловіків майже на 20% та до зниження на 5% показника нещасних випадків із летальним наслідком, самовбивств та вбивств серед населення загалом.

Наслідки дії алкоголю на людину мають різнобічний характер. Як свідчать дослідження науковців, відносно малі дози алкоголю (8-40 г) вже приводять до збільшення в 3-4 рази кількості помилок при виконанні нескладної роботи. Навіть малі дози міцних алкогольних напоїв (15-30 г) призводять до зниження розумових здібностей людини на 12-16%.

Негативний вплив має вживання алкоголю на народження здорових дітей. Завідувач кафедри акушерства і гінекології №1 доктор медичних наук, професор Григорій Васильович Чайка наголосив, що вживання вагітними алкоголю призводить до того, що 1/3 дітей матиме фетальний синдром, 1/3 – деякі токсичні пренатальні ефекти і тільки 1/3 будуть нормальними дітьми.

Дослідження доводять, що жінки, які вживають алкоголь під час вагітності, підвищують ризик невиношування, народження маловагих дітей і навіть розвиток фетального алкогольного синдрому, який характеризується специфічними аномаліями обличчя, відставанням у фізичному і розумовому розвитку, поведінковими відхиленнями, ураженням серця та інших органів. Від 10 до 25 % всіх клінічно-зареєстрованих вагітностей закінчуються самовільними викиднями. Лише бокал спиртного на пізніх термінах може спровокувати передчасні пологи .

Алкоголізація дітей носить неусвідомлений, мимовільний характер. Цьому сприяють п'яне зачаття, вживання алкоголю під час вагітності та годування груддю, що веде до порушень фізичного і психічного розвитку дитини, зазначила доцент кафедри педіатрії №2, кандидат медичних наук Ірина Іванівна Андрікевич. Алкоголізм токсично впливає на серце, легені, шлунок, кровотворні органи, ендокринну та нервову систему і гальмує та пригнічує розвиток всіх органів та систем. Чим молодший організм, тим згубніша дія алкоголю. Це викликає високу смертність серед підлітків, що страждають на алкоголізм.

Доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, кандидат медичних наук Наталія Степанівна Слепченко звернула увагу слухачів, що вживання алкоголю супроводжується постійною інтоксикацією нирок, а з часом знижує їх функцію, що веде до недостатнього виведення з організму залишкових продуктів життєдіяльності. В результаті відбувається отруєння організму, зниження імунітету, відбувається підрив сечовидільної системи, з'являється ризик виникнення каменів у нирках, злоякісних пухлин. А в багатьох випадках пухлини діагностуються уже на стадії, коли їх усунення вже неможливе, що неминуче веде до втрати нирки або до смертельного результату. Серед людей у віці 20-39 років приблизно 25% всіх випадків смерті пов'язані

саме з алкоголем.

Також важливо знати, що при постійному споживанні алкоголю виникає алкогольне слабоумство, яке є результатом загибелі мозкових клітин. Зловживання алкоголем приводить до дистрофії клітин міокарда, розвитку алкогольної кардіоміопатії, серцевої недостатності, гіпертонії, ішемічної хвороби серця, інфарктів. Під впливом алкоголю порушується робота травної системи (шлунку, підшлункової залози, кішківника, печінки).

Алкоголь негативно діє на роботу статевих залоз людини: 1/3 хворих на алкоголізм та тих, хто зловживає алкоголем, відмічають зниження статевої функції. У чоловіків внаслідок «алкогольної імпотенції» виникають різноманітні порушення у діяльності нервової системи (реактивні депресії, неврози тощо). У жінок під дією алкоголю рано наступає клімакс, зменшується здатність до народження дітей, частіше виникають токсикози при вагітності.

Алкоголь чинить негативну дію на роботу імунної системи людини: викликає порушення процесів кровотворення, перешкоджає утворенню лімфоцитів, провокує розвиток алергії тощо.

Зав. курсом урології кафедри хірургії №1 кандидат медичних наук, доцент Ігор Віталійович Барало у своїй доповіді відмітив, що алкогольні напої, особливо міцні, є найбільш частою причиною затримки сечовипускання у чоловіків, хворих на доброякісну гіперплазію простати. Вони справляють токсичну дію на сперматогенний епітелій, який відновлюється після алкогольної інтоксикації протягом не менше трьох місяців.

У доповіді асистента кафедри психіатрії, наркології та психотерапії, кандидата медичних наук Бориса Анатолійовича Гунько наголошується: алкоголізм – наркотична залежність, що характеризується хворобливою пристрастю до вживання алкогольних напоїв і алкогольним ураженням внутрішніх органів. При алкоголізмі відбувається деградація людини як особистості.

Алкоголь розгальмовує емоції людини, з'являється невиправдана радість, недоречний сміх, легкість у судженнях. Слідом за цим, у корі великих півкуль мозку виникає різке ослаблення процесів гальмування. Кора перестає контролювати роботу нижчих відділів головного мозку. Людина втрачає стриманість, сором'язливість, говорить те, чого ніколи не казала, і робить те, чого раніше не робила, будучи тверезою.

Алкоголь уповільнює циркуляцію крові в судинах мозку, приводячи до постійного голодування його клітин, в результаті чого наступає ослаблення пам'яті й повільна психічна деградація. В судинах розвиваються ранні склеротичні зміни, і зростає ризик крововиливу.

Соціологічні дослідження, зазначила у доповіді доцент кафедри філософії та суспільних наук, кандидат історичних наук Світлана Леонідівна Трухманова, показують, що у ВНМУ 77% опитаних студентів І курсу вживають алкогольні напої зрідка, на свята, 13,6% - вживають регулярно, 9,4% - зовсім не вживають. Без сумніву, осмисливши шкідливий вплив на стан здоров'я вживання алкоголю, вони позбудуться цієї шкідливої звички.

С.І. Рудавка, к.е.н., проф. кафедри філософії та суспільних наук

Тютюн та алкоголь як небезпека у житті першокурсника ВНМУ

«Ставлення студентів І курсу ВНМУ до тютюнопаління та вживання алкогольних напоїв» – таку назву мало анонімне соціологічне опитування українських та іноземних студентів І курсу медичного факультету №1 та №2, яке з ініціативи кафедри філософії та суспільних наук було організоване доцентом кафедри, кандидатом історичних наук Трухмановою Світланою Леонідівною.

У проведенні дослідження брали участь: Нетребін Леонтій – студент 97-б гр. IV курсу медичного факультету №2; Стельмащук Аліна – студентка 30-а гр. II курсу медичного факультету №1; Трухманова Ольга – студентка 14-б гр. IV курсу медичного факультету №1 та Bikash Chandra Sahu (India) – студент 87-б гр. І курсу медичного факультету (англомовна форма навчання).

Тематика дослідження була обрана невипадково. Факти свідчать про її надзвичайну актуальність не лише серед усього молодіжного загалу, але й студентства зокрема, в тому числі медичних спеціальностей.

Загалом було опитано 644 студента першого курсу. За результатами проведеного соціологічного дослідження виявлено, що 21,7% респондентів палять. Серед іноземних студентів І курсу медичного факультету (англомовної форми навчання) ця цифра ще вище – 38,5%. Дивує той факт, що половина усіх респондентів, які палять, почали палити у віці 16 років.

За даними опитування 7,8% українських респондентів зазначили, що почали палити за компанію; 18,6% – з цікавості набути новий досвід; 69,2% респондентів вважають, що їх спонукала до тютюнопаління стресова ситуація; 4,4% – проблеми у спілкуванні, труднощі адаптації. Відповідно, іноземні студенти виділяють як основні – новий досвід (6,25%), вплив компанії (31,25%), бажання позбутися стресу (62,5%).

Приклад батьків у сукупності з відсутністю культури продажу тютюнової продукції, а також культури паління у громадських місцях є факторами, які стимулюють тютюнопаління серед молоді. Так, 35,7% опитуваних зазначили, що їхні батьки палять, у 2016 році цей показник складав 29,2%. А ось у відповідях іноземних студентів приклад батьків складає усього 2%, тобто інші чинники спонукають до цієї шкідливої звички.

Частина респондентів (12,8%) вважає, що тютюнопаління студентів медичного закладу знижує повагу як до них, так і до закладу. Але 3,7% українців та 2% іноземців вважають, що палити престижно.

Заслуговує на увагу той факт, що 30% іноземців подобаються представники протилежної статі, які палять! Але на питання «Чи хотіли б Ви, щоб ваші діти палили?» 64,1% українських та 76% іноземних студентів відповіли «ні»!

Недостатній рівень інформування про шкоду здоров›ю не можна вважати однією з причин паління. За даними опитування, 97,2% знають про пагубні наслідки тютюнопаління, тоді як у 2016 році цей показник склав 93,6% отже, інформованість людей зростає. (95% студентів-іноземців також усвідомлюють наслідки цієї звички).

Висока інформованість медичних працівників про проблему куріння і усвідомлення ними свого значення в боротьбі з цим фактором ризику є передумовою для успішної діяльності, спрямованої на припинення куріння.

Що ж до проблеми вживання алкогольних напоїв серед студентів, то 77% опитаних вживають алкогольні напої зрідка, на свята; 13,6% вживають регулярно, хоча майже 80% респондентів знають про загрозу звикання та про шкоду алкоголю для організму. Серед іноземців 39% респондентів відзначили, що вживають алкоголь зрідка і 2% – регулярно.

38,6% українських респондентів відповіли, що знайомі схиляють їх до вживання алкоголю, а 22,9% подобається, коли їх друг/подруга напідпитку (18% іноземних студентів відповіли, що друзі схиляли їх до вживання алкоголю).

Незважаючи на те, що більшість усвідомлює, що вживання алкоголю впливає на зосередженість, концентрацію, кінцевий результат дії, 5,4% опитуваних довірили б завдання людині, яка зловживає алкогольними напоями, а 4,9% навіть сіли б у машину до водія, який вживав алкоголь.

Частина українських респондентів, а саме 23,1%, вважають, що мас-медіа створює привабливий імідж для вживання алкоголю.

Сучасна українська молодь в умовах динамічних соціокультурних змін при різних психофізіологічного розвитку цієї категорії населення, виявляється найбільш незахищеною і психологічно безпомічною перед життєвими труднощами. Досвіду та навичок для їх вирішення ще немає, молоді люди не володіють адаптивними способами зняття напруги чи не бажають їх обирати, що часто призводить до виникнення шкідливих звичок.

Майбутнім медикам належить важлива соціальна роль по попередженню вкорінення шкідливих звичок у середовищі української молоді. Студенти медичних спеціальностей повинні слугувати прикладом прихильності до здорового способу життя та пропагувати його.

Стельмащук Аліна, 30-а гр., 2 курс медичного факультету №1
Трухманова Ольга, 14-б гр., 4 курс медичного факультету №1

Новини науки

МОЗ України запускає онлайн-платформу з протоколами на засадах доказової медицини

Близько тисячі клінічних протоколів на засадах доказової медицини англійською мовою відтепер доступні в онлайн-режимі для зареєстрованих користувачів на ресурсі guidelines.moz.gov.ua. Ця інтерактивна послуга є першим в Україні рішенням такого роду, повідомляє офіційний сайт Міністерства охорони здоров`я України.

Надання доступу медичним працівникам до клінічних протоколів на засадах доказової медицини стало можливим завдяки співпраці МОЗ із компанією фінського медично-наукового товариства Duodecim Medical Publications Ltd, яка спеціалізується на комплексних рішеннях в сфері доказової медицини.

Наразі МОЗ України працює над перекладом доказових клінічних протоколів. У першу чергу будуть перекладені протоколи (Топ100) з найбільш актуальних захворювань і станів, що зустрічаються на первинній ланці.

«Завдяки співпраці з Duodecim ми запускаємо онлайн-платформу для лікарів первинної ланки, на якій можна ознайомитися з сучасними протоколами на засадах доказової медицини, та відповідно, поглиблювати свої професійні знання», – коментує заступник міністра охорони здоров›я доктор Олександр Лінчевський.

Використання у лікарській практиці нових клінічних протоколів – один із найважливіших шляхів впровадження доказової медицини в нашій країні. 28 квітня 2017 набув чинності Наказ МОЗ України № 1422 від 29 грудня 2016 р., який дозволяє українським лікарям використовувати у своїй роботі міжнародні клінічні протоколи. Уже більше року українські лікарі можуть впроваджувати у своїй роботі ефективні методи діагностики та лікування.

«Ми з задоволенням допоможемо у цій справі Міністерству та українському народові в надзвичайно складні для усієї країни часи. Ми сподіваємося, що наш внесок насправді посприяє покращенню громадського здоров›я та якості життя населення України», – зазначив доктор Пекка Мустенон, керівник компанії Duodecim Medical Publications Ltd.

Клінічні протоколи на засадах доказової медицини – це перш за все чіткий алгоритм дій для практикуючих лікарів. Впровадження міжнародних протоколів сприяє узгодженості надання медичної допомоги пацієнтам на усіх рівнях, а також гарантує, що кожен пацієнт отримає високий рівень надання медичної допомоги.

Британські вчені навчилися редагувати гени крові

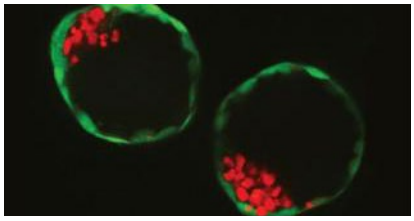

Біологи з Брістольського університету стали на крок ближче до редагування крові для пацієнтів з рідкісними групами крові. Дослідники представили технологію, яка допоможе виробляти клітини крові для переливання тим пацієнтам, для яких не знайшлося донорів, пише Science Alert.

Дослідження Ешлі Тойї і його колег з Брістольського університету у Великій Британії показали, що за допомогою технології CRISPR можна видаляти з клітин гени рідкісних груп крові.

Різні групи крові у різних людей визначаються наявністю або відсутністю так званих антигенів на поверхні еритроцитів. Коли справа доходить до переливання крові, дуже важливо брати до уваги групи крові. Існує 36 різних систем груп крові, які класифікують понад 350 антигенів, які з›являються на червоних кров›яних клітинах в різних комбінаціях. Переливання крові від несумісного донора призводить до імунної відповіді, який викликає руйнування еритроцитів, і може загрожувати життю.

Новий механізм працює аналогічно функції «знайти і замінити»: фермент Cas9 розрізає ДНК в місці, обраному за зразком. Після цього специфічні гени, які можуть викликати імунні реакції, видаляються. У перспективі це може допомогти пацієнтам з такими вродженими захворюваннями, як таласемія і серповидно-клітинна анемія.

Вченим все ще далеко від вирощування клітин крові в лабораторії в досить великих кількостях, щоб використовувати їх для переливання крові. Однак як тільки технічні перешкоди будуть подолані, першими одержувачами таких клітин, швидше за все, стануть пацієнти, для яких важко або неможливо знайти донора. Нове дослідження показує, що тепер можна адаптувати антигенний профіль ліній клітин крові до потреб цих пацієнтів.

Половина людського тіла має «нелюдський» склад

Людські клітини складають всього 43% від загальної кількості

Фраза «не людина» може бути точнішою, ніж пропонують люди. Вчені з Інституту Макса Планка заявили, що більша частина людського тіла насправді не є ... людиною, інформує Ukr.Media.

Дослідження показує, що людські клітини фактично становлять всього 43% від загального числа клітин в організмі людини. Всі інші є співмешканцями мікробів. Серед них є віруси, бактерії та інші шкідливі мікроби,але є і багато корисних.

«Вони є ключем до вашого здоров›я, ваше тіло не просто ваше», - сказала Рут Лей, керівник відділу мікробіології Інституту.

Більшість мікробів знаходяться всередині тіла. Найбільше – в кишківнику. Вони необхідні для переробки поживних речовин. Мікроби також допомагають імунній системі, генерації вітамінів та іншим видам діяльності в організмі.

Дослідження також дає краще розуміння того, що насправді означає «людина». Геном людини містить близько 20 000 генів, але в поєднанні з мікробними генами число генів в організмі сягає від 2 до 20 мільйонів, кажуть вчені.

«У нас немає тільки одного генома, гени бактерій в організмі створюють другий геном, який доповнює нашу роботу, і те, що робить нас людьми, на мій погляд, є комбінацією нашої ДНК з мікробної ДНК», - сказав Саркіс Мазманян.

Дослідження показує, що залежність організму від цих мікробів набагато більше, ніж вважається. І вчені замислюються над тим, наскільки сучасні методи лікування, особливо застосування антибіотиків і вакцин, негативно впливають на «хороші» мікроби.

Навіть спосіб харчування і продукти впливають на те, які мікроби будуть домінувати в травній системі. Вчені говорять, що це вплине на обмін речовин та на ймовірність отримання жиру.

Все це означає, що треба дбати не тільки про своє тіло, а й про своїх «сусідів по кімнаті». Крім того, нові способи лікування відкриваються шляхом коригування рівня відповідних мікробів в організмі. Звичайно, потрібно багато додаткових досліджень, але, на думку вчених, реальні результати досяжні в середньостроковій перспективі.

Газета «Молодий медик». Засновник та видавець: колектив Вінницького національного медичного університету. В.о. головного редактора: Катерина Баркалова, верстка та дизайн: Ярмілко Наталія, відповідальний секретар: Смольський Леонід Павлович. Газета віддрукована у типографії Вінницького національного медичного університету. Наклад 1000 екз.